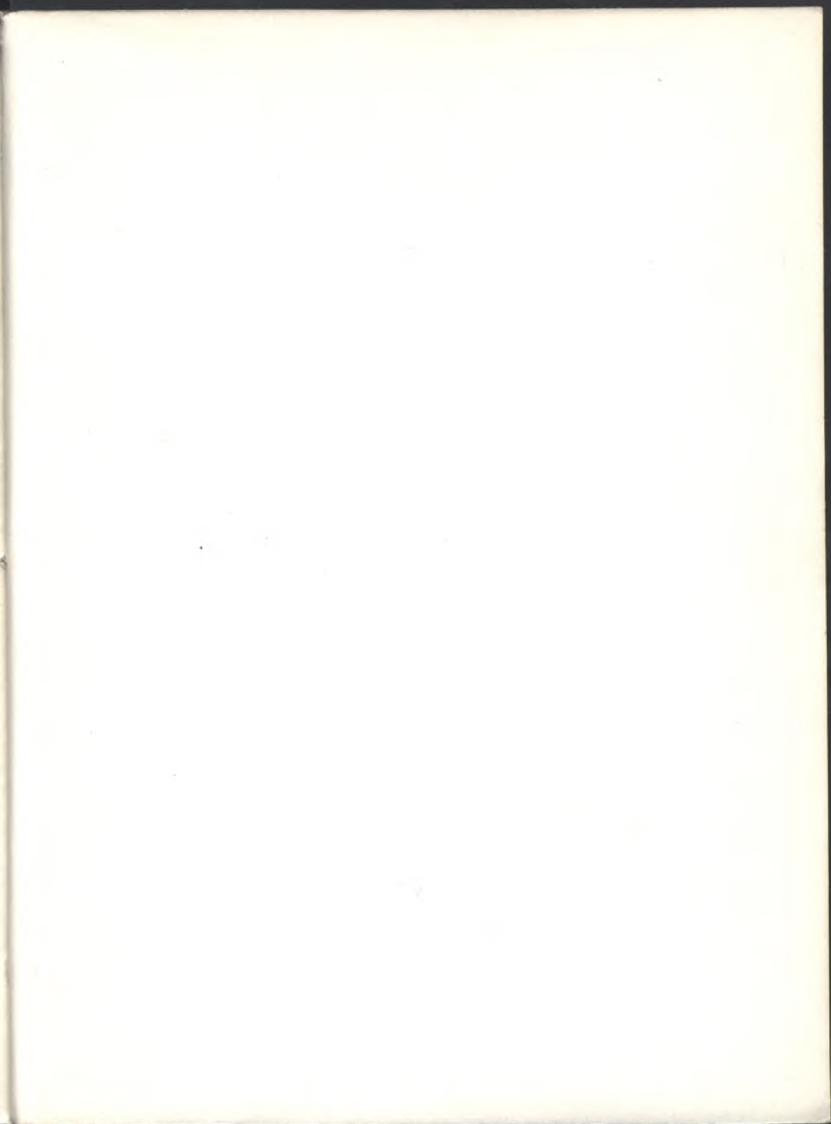

11244

507

11244

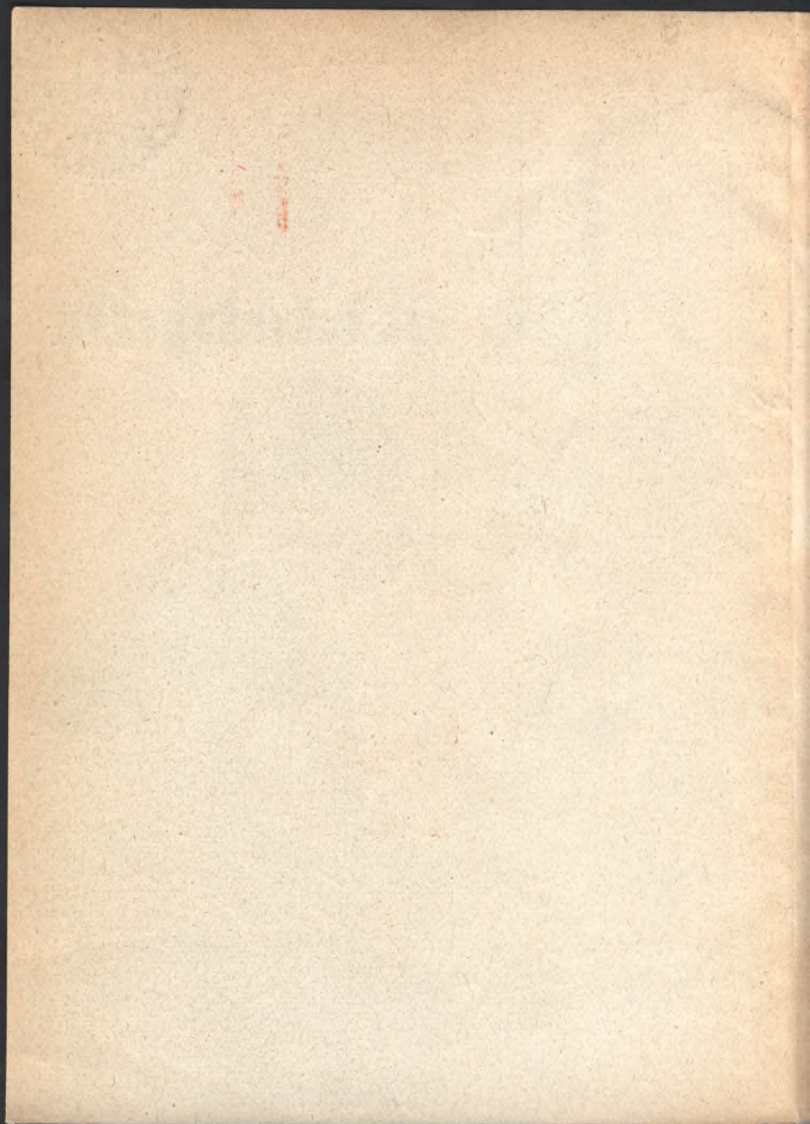
11244

Pilt kidobják

507.

LILT KIDOBJÁK

REGÉNY

IRTA

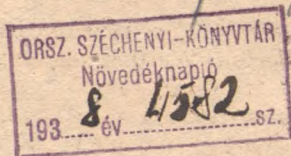
GOSZTONYI ÁDÁM

LITERARIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

bc

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

11.244/507

Copyright by Világvárosi Regények, Budapest 1938

Minden jogot fenntartunk

A füdelet Faragó András készítette

Foto: Ufa

Megjelenik hetenkint kétszer: hétfőn és pénteken — Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár-út 34 — Telefon: 124-798
A szerkesztésért és kiadásért felelős: dr. id. Kovács Dénes — Előfizetési
ár egy évre 9.60 P, fél évre 4.80 P — Kéziratot csak a bélyeg mellékelesé
s esetén küldünk vissza, de nem felelünk érte.

HUNGÁRIA NYOMDA R. T., Budapest — Felelős: vitéz Bánó Lehel

Hetenkint két Világvárosi Regény jelenik meg!

I.

Aki járt Pesten a Corvin-áruházban, vagy ismeri a berlini Wertheimer, vagy a párizsi Lafayette-áruházat, az — ha van még hozzá kellő fantáziája is — el tudja képzelni, hogy milyen lehet a newyorki Wondermaker-áruház!

Képzeljünk el néhány egymáshoz ragasztott tíz, tizenkét és tizennégy emeletes házat, melyek együttvéve hatalmas épülettömböt adnak: ez a Wondermaker-áruház kívülről.

Hogy belül mi minden van benne, azt már nem lehet ilyen egyszerűen elmondani. Motorcsónakot épűgy lehet Wondermakernél vásárolni, mint ahogy lehet paprikát, vagy fahéjt kapni (kilencedik emelet, fűszerosztály), ugyanakkor azonban lehet hangversenyt is hallgatni (hangversenyterem, hatodik emelet), haját festetni (szépészeti osztály), ruhát csináltatni, vagy selyemharisnyát venni.

Hogy mi minden történik és mi minden fordulhat elő egy ilyen nagy amerikai áruházban, az kiderül ebből a kis regényből...

★

A Wondermaker-áruháznak különböző szárnyai vannak. A különböző szárnyak különböző emeletekre és osztályokra oszlanak. Például a panasziroda a hetedik emelet «C» osztályán van.

Ide fordulnak azok, akiknek panaszuk van a kiszolgálásra, vagy a megvett áru minőségét kifogásolják, avagy nincsenek megelégedve az időjárással.

Ez az utóbbi megjegyzés nem tréfa, hanem komoly alapokon nyugvó valóság. Legalább is a panasziroda vezetője: Mr. Salisbury, statisztikákra és pontos kimutatásokra hivatkozva tudja bizonyítani, hogy rossz idő esetén kétszer annyian keresik fel a vásárlóközönség köréből az áruház panaszirodáját, mint mikor kedvező az időjárás...

Lám, most is alig hogy elborul és cseperegni kezd kint az eső, már is jelentkezik egy kövér hölgy, aki a managerrel akar beszélni.

— Parancsoljon helyet foglalni, asszonyom — mondja udvariasan Mr. Salisbury.

A kövér hölgy szuszogva ül le a panaszirodában az erre a célra szolgáló fotőjbe, amely olyan öblös, hogy a legnagyobb felháborodással berontó személy is rendszerint lecsendesedik, mikor belesüpped a selyempárnás ülésbe. Mintha itt is az a fizikai törvény érvényesülne, mely szerint a lélek annyit veszít mérgéből, mint amennyit magasságából a selyempárnára, amelyre a panaszzkodó teste nehezül.

De akármennyit veszít is felindulásából a kö-

vér hölgy, ahogy a kényelmes fotóbjá belesüpped, azért még mindig éppen elég méreg marad benne.

— Mrs. Hartman vagyok — kezdi szigorúan a panaszát. — Nyolc éve vásárlók itt és folyószámlám van önöknél. De biztosítom, hogy már csak rövid ideig lesz. A jövőben máshová megyek. Kénytelen leszek megszakítani az összeköttetést önökkel, mert ezt nem lehet bírni tovább...

— Mi történt, asszonyom? — kérdi Mr. Salisbury.

Végigsimítja kopasz fejét és megigazítja a cvikkerét.

— Szíveskedjék informálni, asszonyom, hogy mi történt?...

Mrs. Hartman felelet helyett előbb szívére szorítja gyűrűkkel borított kezét, mintha a saját szíve dobogását akarná csittítani. Aztán mondja csak pihegve:

— Az orvosom szerint kerülnöm kellene minden izgalmat. Önök azonban gondoskodnak róla, hogy...

— Dehát mi történt az Istenért?

— Az történt, hogy egy sált vettem a barátnőmnek ajándékba a születésnapjára. Bediktáltam a címet, hogy küldjék el az árut hozzá. Figyelmeztettem az elárusító kisasszonyt, hogy ajándékról van szó, kétszer is felhívtam erre a figyelmét, mégis rajta hagyták a sálon az árat jelző cédulát. Képzelteri, milyen kellemetlen kö-

vetkezményei lettek ennek! Hát szabad ilyesmi-
nek Wondermakernél előfordulni?

— Nem szabad — felelte Mr. Salisbury, —
tökéletesen igaza van, asszonyom. Nálunk a ve-
vőnek mindig igaza van. Legyen nyugodt, Mrs.
Hartman. Teljes elégtételt fogunk önnek szolgál-
tatni...

Mr. Salisbury arca e szavak után merev és
ünnepélyes lett. Az íróasztalhoz lépett és vészes
komolysággal megnyomott egy gombot.

Az előszobából belépett egy hölgy: Miss Rose,
a titkárnő. Egész megjelenésén látszott, hogy a
korrektség és pontosság megtestesülése. Fekete
szoknyát viselt, ahhoz pedig fehér selyemblúzt.
Fekete haját símán hátrafésülve viselte s a kezé-
ben jegyzetfüzetet tartott készen arra, hogy bár-
mely pillanatban felvegye a diktálást.

— Miss Rose — adta ki az utasítást Mr.
Salisbury ünnepélyesen, — szíveskedjék kinyo-
mozni, hogy ki a bűnös Mrs. Hartman ügyében?

— Igenis. Szabad kérnem a tényállást?

Mr. Salisbury beszélni akart, de nem jutott
szóhoz, mert a hölgy most már Miss Rose felé
fordulva kezdett panaszkodni és felháborodva
újra elmesélte az egész ügyet.

— Úgy van — tette hozzá Mr. Salisbury, mi-
kor végre ő is szóhoz jutott, — Mrs. Hartman
ajándékosmagolást kért és az árun rajtahagy-
ták az árjelző cédulát. Állapítsa meg Miss Rose,
hogy ki felelős ezért? És küldje az illetőt azon-
nal hozzám...

Miss Rose eltűnt. Néhány percnyi kínos vára-
kozás következett. Aztán félénk kopogás hallat-
szott az ajtón és Mr. Salisbury harsány «szabad»
kiáltására, egy fiatal hölgy lépett be.

A fiatal hölgy, aki a Wondermaker-áruház el-
árusítónőinek szabályos ruháját viselte, alig lehe-
tett több tizennyolc-tizenkilenc évesnél. Lányos
termetére csinosan simult az egyszerű, fekete
ruha, melynek csak a nyakát élénkítette egy fe-
hér csipkegallér, az egyetlen dísz, amit a Won-
dermaker-áruház szabályai a női alkalmazottak
ruháján megengedtek...

A fiatal hölgynek szőke haja volt és vonásai
— az amerikai kozmetika uniformizáló hatása
ellenére is — elárulták, hogy szülei idegen or-
szágból vándoroltak ide...

A lány kerekded arca most halvány volt és
úgy állt a szoba közepén, ijedten, ragyogó sze-
mekkel, mint egy megrémült egérke, amelyre
hirtelen ráirányították egy fényszóró világossá-
gát. Szépmetszésű ajkáról szinte remegve hang-
zott az alázatos jelentkezés:

— Itt vagyok, kérem... A negyvenkilences
szám a csomogoló osztályból...

Mr. Salisbury kiegyenesedett az íróasztalnál.
Úgy ült ott most — ceruzát forgatva az ujjai
között — mint a legfelsőbb törvényszék bírása.
A hangjában komor szigorúság rezgett, ahogy
megkérdezte:

— Hogy hívják?

— Miss Lily Katona.

Mrs. Hartman most megmozdult kövér testével a fészek puhaságú fotój mélyében. Előrehajolt és a lorgnont szeméhez emelve, vizsgálta a vádlottat. Aztán hirtelen élénken vágott közbe:

— Nem ő az! Engem egy barna elárusítónő szolgált ki...

— Tudjuk — csittfította szeliden Mr. Salisbury, — de a barna elárusítónő leadta az utasítást, tehát nem hibás. Ő ajándécsomagolást kért. A csomagoló osztályon azonban a sál a 49-eshez került, aki elfelejtkezett az utasításról. Tehát ő a felelős... 49-es! Lépjen elő!

Katona Lily előlépett, de nagyon bizonytalanul. A lába is remegett és a hangja is.

— Sajnálom, Mr. Salisbury. Tévedésből történt. Bocsánatot kérek...

És fekete egérke szemeivel, melyek már gyanúsan fénylettek, Mrs. Hartmanra nézett, mintha tőle várna elnézést, irgalmat, sőt — talán — segítséget is. De Mrs. Hartmantól ugyan hiába várt ilyesmit!

A kövér hölgy mereven ült a párnás fotójban, könyörtelen mozdulatlansággal, mint egy megbántott császárnő, aki gögösen nézi végig vétkes rabszolgánője halálra korbácsolását...

Mr. Salisbury hidegen kopogott a ceruzával az íróasztalon. Szemüvegére ráesett az íróasztalán örökké égő villanylámpa fénye és most olyan volt ez a szemüveg, mintha a két csiszolt üveglap villámokat szórna...

— Sajnálom — állt fel Mr. Salisbury, mint

aki hatalmas vádbeszédbe kezd, — de a bocsánatkéréssel még nincs elintézve az ügy, Miss Katona. A maga tévedése végtelenül kellemetlen helyzetbe hozta Mrs. Hartmant, aki régi, többesztendős vevőnk. A Wondermaker-áruház sikerének alapja a vevőközönség iránti előzékenység és az olyan nagybecsű vevők bizalma, mint Mrs. Hartman. A Wondermaker-áruház nem tűrheti, hogy bármely alkalmazottjának figyelmetlensége megrendítse ezt a bizalmat. Érti, Miss Katona? A Wondermaker-áruház nem nélkülözheti olyan kiváló úrihölgy pártfogását, mint Mrs. Hartman, viszont könnyen nélkülözhetjük az olyan gondatlan alkalmazottakat, mint maga, Miss Katona. Remélem, megértette, hogy ez mit jelent? Kérem, fáradjon le a személyzeti pénztárhoz és vegye fel a heti fizetését...

Katona Lily vagy röviden «Lil», ahogy az áruházban dolgozó lányok hívták társnőjüket, el-sápadt.

— Kérem — lehelte szánalmasan, — azt jelenti ez, hogy elvesztem az állásomat?

— Azt jelenti, hogy máris elvesztette.

Lil remegő ajkán látszott, hogy szólni szeretne valamit. Talán könyörögni akart. De hang nem jött ki többé a torkán, mert összeszorították a feltolakodó könnyek. Ijedt szemét is elborította a könny és egy csillogó csepp, amelyet már nem tudott visszatartani, kiült a szeme pillájára...

Hartman asszony elégtételt kapott.

Aztán megfordult és összeszorított szájjal,

néma, dacos keserőséggel kirohant Mr. Salisbury irodájából...

Lil rendbehozta magát az öltözőben.

A folyosó végén ugyanis egy nagy helyiség állt a női alkalmazottak rendelkezésére abból a célból, hogy ott átöltözködhessenek. Kis szekrénykék sorakoztak itt, amelyekbe be lehetett akasztani a ruhákat, azonkívül hideg-meleg vizes mosdók, tükrök szolgálták azt a célt, hogy az elárusító hölgyek kicsinosíthassák magukat...

Lil itt lemosta a szeme körül éktelenkedő könnyeket, aztán bepúderozta az arcát. Majd csendesen bement az öltöző mellett levő külön szobába, ahová egy keskeny ajtó vezetett.

Ebben a kis külön szobában úgyszólván alig volt valami bútor, csak egy asztal és néhány szék volt benne. Inkább holmi várakozó szobának látszott.

Lil megfogta az egyik széket, odavitte az ablakhoz és leült rá. Arra gondolt, hogy mit fog csinálni ma este, ha hazamegy? Nem fogja elmondani az esetet, amint hogy eddig sem mondta el soha, ami munka közben történt vele.

Szülei Yorkvilleben laktak, a magyar negyedben. Apának — hála Isten — volt munkája, nem úgy, mint két évvel ezelőtt, mikor abban a retentő helyzetben voltak, hogy a háziúr kidobással fenyegette őket és nem volt mit enni. És anyja is beteg volt... Úgy látszott már akkor,

hogymindennek vége, hogym nem tudnak soha többé talpra állni. A «relief» — a városi segély — látta el őket élelemmel...

Lil akkor tizenhétéves volt, iskoláit elvégezte, sőt a gyors- és gépírási tanfolyamot is. De állást nem kapott. És úgy látszott, hogym nem is fog kapni. Hogym is lehet arra gondolni, hogym állást kapjon, mikor az egész gazdasági élet romokban hever, mikor mindenütt leépítenek, régi munkásokat dobálnak ki az állásaikból és milliók járnak-kelnek az uccán munkanélkül, kétségbeesve...

Lilnek be kellett látni, hogym nem válogathat, hogym meg kell ragadnia mindent, a legkisebb lehetőséget is, még ha az csak száraz kenyeret jelent is...

Igy történt, hogym amikor Lil találkozott egy barátnőjével, akiről kiderült, hogym a Wondermaker-áruházban elárusítónő, Lil rögtön érdeklődni kezdett, hogym miként kerülhetne be ő is egy ilyen helyre? A barátnő megadta a szükséges felvilágosításokat és útbaigazításokat, ámiknek alapján Lilnek végre is sikerült nagyon szerény kezdő fizetéssel bejutni csomagoló nőnek a Wondermaker-áruházba.

Akármilyen szerény is volt a fizetése, akkoriban rettentő segítséget és könnyebbséget jelentett az a Katona-család életében. Valahogym sikerült átlábolni a legnehezebb időkhöz addig, amíg a mama betegsége jobbra fordult és a papa is valahogym munkához jutott. Most már nem éltek

olyan nyomorúságosan és Lil megengedhette magának azt is, hogy keresetének egy részét magára fordíthatta...

Vett egy csinos kis tavaszi kabátot, néhány ruhát, melyek kiemelték a szépségét, kivirágzott bennük s ahogy végiment az uccán, fiatalosan ringó formáival, nem egy férfiszemet vonzott mágnesként maga felé...

Lil azonban nem törődött sem a bátortalan, sem a merész férfitáncokkal. Őt egyelőre úgy elfoglalta a kenyérkereset, hogy a szerelemre alig ért rá gondolni. Nem volt senkibe sem szerelmes, ami azt jelenti, hogy nem gondolt egy férfire sem és szerelem helyett legfeljebb a polgári boldogságról, mint valami csodaszép ígéret-ről álmodozott.

Ilyenkor arra gondolt, hogy talán eljön majd az idő, mikor fellázadhat minden olyan munka ellen, melyet az élet, a szegénység és a körülmények kényszerítettek rá. Mikor majd a saját asszonya lesz, valami derék férfinak a felesége, aki előteremti azt, amire a háztartásban szükség van. Amikor a saját otthonában, a saját lakásában dolgozhat majd és nem kell a vevők szeszélyeivel törödnie, hanem csak azzal, hogy a férje meg legyen vele elégedve...

Miss Rose, a feketehajú, pontos és korrekt titkárnő hangja riasztotta fel az álmodozásából:

— Lil, a panaszirodába! Mr. Salisburyhoz...

Lil felugrott a székről.

— Mi az? Már megint?

— Igen, ma sok panasz van — mondta udvariasan Miss Rose, — ma alaposan megdolgoztatják magát, fiam... Ügylátszik, tényleg az esős idő az oka... Ilyenkor idegesebbek a vevők...

Lil felállt a székről és sóhajtván indult meg a folyosón a panasziroda felé.

Miss Rose kedveskedve veregette meg a vállát.

— Gratulálok, Lil. Mr. Salisbury kijelentette, hogy nagyon meg van magával elégedve. Mondja, hogy csinálja azt, hogy akkor tud sírni, amikor akar?

2.

Természetes, hogy Lil nem mondta el odahaza, ami vele a Wondermaker-áruházban naponként történt. Még a szüleivel sem beszélt erről soha. Nem szeghette meg a Wondermaker-áruház törvényeit, melyek szigorúan megtiltották, hogy az áruház titkait kívülállóknak elárulja.

Hiszen semmi értelme sem lenne többé az állásának, ha köztudomásúvá válna, hogy a Wondermaker-áruház panaszirodájának állandó bűnbakja van és hogy az ideges vásárlók bosszúvágyának kielégítésére mindig ugyanazt a személyt «bocsátják el».

Lil képességeit Mr. Salisbury fedezte fel mintegy két évvel ezelőtt. Ez akkor történt, mikor Lil még csak tíz napja volt alkalmazva a Wondermaker-áruházban s kiderült, hogy minden buzgalma ellenére sem tartozik a legügyesebb cso-

magolónők közé. Kissé lassú volt s amikor az előmunkásnő rászólt, hogy gyorsabban mozogjon a keze, Lil kapkodni kezdett s közben leejtett egy porcellánvázát, mely darabokra tört.

Mr. Salisbury éppen arra haladt, a zajra oda-sietett és komoran állt meg a porcellánváza rom-jai fölött.

— Ezt levonatom a fizetéséből... — jelentette ki erőlyesen.

Lil az apjára gondolt, a beteg anyjára s arra, hogy mennyivel nagyobb szükségük van nekik arra a pénzre, amit a fizetéséből levonnak, mint az áruháznak. Erre a gondolatra valami úgy ösz-szeszorította a szívét, hogy a szeme rögtön fényleni kezdett és a szája legörbült, mint a gyereké, akit váratlanul és ok nélkül megvernek. A követ-kező pillanatban pedig, akárhogy is akarta, nem bírta visszatartani a sírást. Kibuggyant belőle. Nehéz könnyecseppek ültek ki a szempillájára és kis, ijedt arca olyan szánalmas kifejezést öltött, hogy Mr. Salisbury meghatva felkiáltott:

— No, no, azért nem kell annyira a szívére venni... Well, tudom, hogy nem akarta, csak még ügyetlen kissé... No, nem bánom, hisz tudom, hogy a jövőben vigyázni fog... hát most az egyszer még...

De Lil könnyeit most nem volt olyan könnyű elállítani. Ő, ha belejött egyszer a zokogásba, akkor már nem hagyta egy-kettőre abba, hanem alaposan kisírta magát. Most is olyan panaszo-san, olyan megható, gyermeki fájdalommal tört

ki belőle szakgatottan a sírás, hogy Mr. Salisbury előbb megdöbben, majd egyre derültebb arcifejezéssel figyelje.

— Hát ilyet még nem láttam — adott végül kifejezést ámulatának, — hiszen ez a kislány valóságos síró-baba! Ez kell nekem! Hogy hívják?

— Ka-to-na Li-ly ... — nyögte Lily még mindig sírva.

— Hát kedves Miss Katona, — mondta Mr. Salisbury vidáman, — törölje le a szemét és jöj-
jön csak fel az irodámba ...

Mr. Salisbury azért lett olyan vidám, mert megtalálta a megoldást egy problémára, melyen régóta hiába rágódott. Neki ugyanis sok gondot okozott az, hogy voltak hiszterikus hölgyek, akik nem elégedtek meg a panaszirodában kapott udvarias bocsánatkéréssel, hanem „elégtételt” követeltek. Bosszúérzetüket látszólag semmi más nem elégítette ki, csak ha szemükláttára megbüntették az alkalmazottat, ha a szegény munkaerő kenyerét vesztette. Már pedig Mr. Salisbury rég belátta, hogy nem lehet minden panaszért elővenni az alkalmazottakat. Legtöbbször nincs is alapja a panasznak, a vevők idegesek és képzelt sérelmeik vannak. Ha minden jelentéktelen apróságért büntetnék az alkalmazottakat, az csak elkeseredést, bosszúságot, idővesztést — szóval kárt okozna. Arról pedig szó sem lehet, hogy apró hibákért csak úgy máról holnapra elbocsássanak valakit, hiszen a begyakorlott, régi alkalmazottakat nem

olyan könnyű pótolni. Minden új alkalmazott be-
tanítása kárt jelent a vállalatnak. Ha pedig foly-
ton cserélnék az alkalmazottakat, akkor egyszer-
rűen üzemzavar keletkeznék...

Kell tehát egy bűnbak, aki a villámhárító sze-
repét játssza és ártatlan arcával, könnyeivel le-
vezeti a vihart, úgy, hogy a bosszúálló vevő kéjes
diadalérzettel hagyhatja el a panaszirodát, ahol
„teljes elégtételt“ kapott...

Erre a munkakörre jelölte ki Mr. Salisbury.
Katona Lilyt, aki fényesen bevált a szerepben.
Ahol csak lehetett, mindig ráhárították a hibát,
mindenféle kifogással őt tették felelőssé s mások
bűneiért majdnem mindig Lily szenvedett. Mr.
Salisbury természetesen lelkére kötötte azt is,
hogy a külvilágban nem szabad elárulni, hogy
mit dolgozik a Wondermaker áruházban?

— Még a „boy-friendnek“ sem... — óvta a
lányt Mr. Salisbury.

— Nincs „boy-friendem“ — jegyezte meg Lily
szárazon.

— Micsoda! — csodálkozott Mr. Salisbury. —
Ilyen csinos lánynak ne lenne?

(„Boy-friend“ alatt az a fiatalember értendő,
aki állandóan és hűségesen viszi a lányt szóra-
kozni, táncba, moziba, szóval, akivel a lány ál-
landóan „kijár“...)

Lily olyan komoly szemmel nézett rá, hogy Mr.
Salisbury kénytelen volt elhinni azt, hogy Miss
Katona szíve még csakugyan szabad. Ami még
jobban meghatotta a negyven körül járó mana-

gert. Kinyúlt a kezével, olyan mozdulatot tett, mintha meg akarná simogatni Lilt, de aztán visszahúzta a kezét. Talán csak meg akarta érinteni, meg akart győződni róla, hogy eleven valóság-e, amit lát, vagy csak gyönyörű illúzió? De félt attól, hogy szétfoszlik az egész, ha hozzányúl. Vannak virágok, amelyek elhervadnak, ha megérintjük. Mr. Salisbury is ilyen virágnak látta e pillanatban Katona Lilyt. Amiből kitűnik, hogy Lil könnyei nemcsak a panaszkodó vevőkre tettek nagy hatást, hanem Mr. Salisbury-ra sem maradtak hatástalanul... Hiába, az izlések furcsák. Vannak emberek, akik a mosolygó nőket szeretik, vannak, akik a sirókat...

Mr. Salisbury azonban sokkal szemérmesebb és óvatosabb volt, semhogy érzelmeinek azonnal kifejezést adjon. Pislogni kezdett, nagyot nyelt és mindössze azt mondta Lilnek:

— Szóval, ne mondja el ezeket a dolgokat senkinek... A fizetése egyébként heti öt dollárral több lesz...

Lil tehát nem szólt senkinek, még a szüleinek sem mesélt arról, hogy mit dolgozik Wondermakernél. És mikor egy barátnője (Jean, a szomszéd lakó lánya volt és irodába járt) -kérdezősködni kezdett, Lil mindössze azt felelte:

— Szellemi munkát végzek...!

Rendszerint, amint kilépett az áruház kapuján, igyekezett elfelejteni mindent, ami bent történt.

Most is, mire hazaért, már elfelejtette a napi munka fáradalmait: azt, hogy kétszer úszta meg

bocsánatkéréssel, háromszor viszont elbocsátották. Mire Yorkvillebe ért, már nem is emlékezett Mrs. Hartmanra, sem arra a száraz, sovány, vénkisasszonyos hölgyre, aki utána jött panaszkodni, de még Mr. Salisbury sem jutott az eszébe többé.

Édesanyja a konyhában főzött a gázon, s űja pedig az amerikai magyar ujságba temetkezve pipázott.

— Jean még nem keresett?

— No — felelte a papa, aki húszéves amerikai tartózkodása alatt sem tanult meg ugyan angolul, de annyira mégis elamerikaiasodott, hogy sose válaszolt igennel, vagy nemmel. Már neki is csak „yes”, vagy „no” jött a szájára.

— Csodálom, hogy Jean nem keresett — mondta Lil. — Megbeszéltük, hogy ma este elmegyünk moziba...

— Jó, jó — szigoruskodott a papa, — előbb azonban edd meg a vacsorát.

Lil sietve ette meg a vacsorát, amit az édesanyja tálalt elé, aztán nem várt arra, hogy Jean érte jöjjön, hanem gyorsan felöltözött s ő maga kopogott be a szomszédba Jeanért.

— Mért nem jöttél át értem? — támadt rá a barátnőjére.

— Túlóráztam — vonta fel a vállát Jean, — a főnököm ott tartott diktálásra...

Mosolygós arcú, barna kislány volt, csupa elevenség és huncutság. Talán azért is fért olyan jól össze a komoly és sirásra hajlamos Katona Lilyvel.

A 86-ik utcai nagy moziba mentek, ahol a műsorban a nagy moziképen kívül mindig szerepelt más szórakoztató dolog is, mint például „dalbemutató”. Ez a dalbemutató abból állt, hogy a színház orgonistája a legújabb dalokat játszotta, a közönség pedig a vászonra vetített szöveget utána énekelte. Eleinte csak dúdolgatták szemérmesen, de aztán hol a karzaton, hol a földszinten csendült fel egy hang mind bátrabban, úgy, hogy pár perc múlva már hangosan és vidáman énekelt az egész színház...!

Nagy mulatság volt ez, aminek megvolt az a haszna, hogy így az ember megtanulhatta a legújabb slágereket.

Lil és Jean is kitűnően szórakoztak, csak az bántotta őket, hogy a gyönyörű és elegáns színház karzatának valamelyik másik sorából papírgalacsinnal dobálták őket. Mikor követték a papírgalacsinok irányát, akkor megdöbbenve látták, hogy néhány sorral távolabb három néger fiatalember ül és ők dobálják feléjük a papírgolyókat...!

Úgy Lil, mint Jean villámló szemekkel néztek a feketékre. Lil meglepődéssel vette észre, hogy nemcsak őket fogta el a fölháborodás, hanem azt a szőke fiatalembert is, aki a négerek közelében ült. A szőke fiatalember rosszalóan csóválta a fejét, amit a feketék, úgylátszik, észrevettek, mert abbahagyták a szemtelenkedést.

Lilnek ez nagyon jól esett és elpirult.

— Ismered azt a szőke fiút? — kérdezte Jean.

— Nem — felelte Lil habozva.

— Ne hazudj...

— De igazán... Csakugyan nem ismerem. Pedig rég szeretne megismerkedni velem...

És elmondta, hogy a fiút látta már a lőncsroomban is, az áruház közelében. Sőt! Ez a fiatalember egyszer már az utcán is kísérte, de nem merte megszólítani. Érdekes, hogy itt most megint felbukkant...!

Tovább nem beszélgettek, mert sötét lett és a mozikép elkezdődött.

Mikor az előadásnak vége lett, hazafelé indultak. Jean azonban váratlanul megállt a sarkon és pírulva, habozva mondta Lilnek:

— Ne haragudj, én itt találkozni fogok valakivel... Nem vagyunk messze hazulról, innen egyedül is egy-kettőre hazaérsz...

Lil kicsit felháborodott a barátnője álnoksága miatt, de igyekezett jó képet vágni a dologhoz. Úgy látszik, hogy Jean csak azért jött vele a moziba, hogy alibije legyen, s hogy előadás után találkoz hasson a „boy-friend“-el

— Szervusz — mondta Lil hidegen a barátnőjének és elindult egyedül hazafelé. De csak pár sarkot ment s alig hogy befordult a Harmadik Avenue felé, észrevette, hogy követik. Nem gyalog követték, hanem autón, sőt durva, tréfálkozó férfihangon kiabáltak is utána.

Nem mert hátrafordulni, de a férfiak hangjából, a vihogásukból, különös, négeres kiejtésük-ből megállapíthatta, hogy valószínűleg az a há-

rom fekete ifjú üldözi, akik már a moziban ingerkedtek vele.

Önkéntelenül meggyorsította a lépteit, majd — maga sem tudta, hogy miért — befordult egy másik utcába, abban a reményben, hogy üldözői elmaradnak mögötte.

De egyre hangosabban hallotta maga mögött a néger fiúk durva hangját.

— El akarnak rabolni — gondolta magában riadtan és egyszerre eszébe jutott mindaz a szörnyőség, amit az újságokban olvasott. Hányszor lehet olvasni olyasmit, hogy egy lányt autón elraboltak s később félholtan találták meg valami üres telken.

Lil úgy érezte, hogy a félelem hidegsége szalad végig a gyomrán és remeg egész testében. Most látta csak, hogy letért útjából és ahelyett, hogy hazafelé haladna, épp ellenkező irányban megy — keletnek, a néptelen folyópart felé! Már látszottak is feléje az East River töltésén levő lámpások és a sötétben a fekete vizen úszó bárkák vörös jelzőlámpái...

Tudta, hogy vissza kellene fordulnia, de félt, hogy akkor éppen szembe kerülne üldözőivel. És azok bizonyára megragadnák az alkalmat, hogy elfogják...

Csak látna egy rendőrt valahol!

De nem látott rendőrt, sőt másféle emberi lényt sem. Úgy megritkultak a járőkelők, mintha az utca elnyelte volna őket. Mintha az éjszaka feketesége tüntette volna el az egész emberiséget. Csak

a néger fiúk röhögése hallatszott egyre közelebb, ahogy a nyitott kocsi most már egész közel jött mögötte és odasimult melléje a járdához...

— Nem akar kis kocsikázást...? — hallotta az utálatos hangokat — gyerünk... ugyan ne kényeskedjék már... szálljon be Miss...

Szeretett volna sikoltani, segítségért kiáltani, de hang nem jött ki a torkán. Csak megfordult és futni akart... De nem tudott, mert ekkor már az autóból kiszállt a három néger fiú és elállta az útját. Lil érezte, hogy el van veszve...

Ekkor azonban, mintha csak a földből pattant volna elő, hirtelen megjelent a szőke fiatalember. Ügylátszik, ő gyalog követte Lilt a moziból. Kitaratóan ment utána, most fordult be a sarkon s ahogy meglátta a helyzetet, rögtön tisztában volt vele, hogy itt gyors segítségre van szükség...

Rohanva tartott feléjük, néhány szemvillanás alatt odaért s már messziről kiáltozta:

— Gazemberek... nem takarodtok!

A néger fiúk nem várták be a támadást. Ügylátszik, megijesztette őket a lendület, amellyel a másik száguldott feléjük, mert be sem várták, hogy a közelükbe érjen, hanem hanyatthomlok beugráltak az autójukba és zúgva eliramlottak...

Mire a fiatalember odaért, Lil már érezte, hogy túl van minden veszélyen és megkönnyebbülten mosolygott. Hálásan nyújtotta kezét megmentője felé:

— Köszönöm...

— Boldogan... — felelte a fiú, — de most

már nem hagyhatom, hogy egyedül menjen tovább... Hazakisérem!

— Igen, — rebege Lil, — legyen olyan szíves...

De nem hazafelé mentek.

Már félórája mentek együtt és még mindig nem értek Lil lakásához. És úgy látszott, hogy jó ideig nem is érnek oda, mert nem egyenesen mentek, hanem körben, akörül a kis park körül, mely a folyóparton az East River fölé emelkedett...

Lil azonban nem bánta, most már semmi féltelmet nem érzett és nem törődött vele, hogy egy órával előbb, vagy később fog hazaérni...

A fiatalember azt mondta, hogy képzett autószerelő, azelőtt a Willys-Overland gyárnál dolgozott, de a gazdasági válság alatt elvesztette az állását s jelenleg — ideiglenesen — a First Avenuen dolgozik egy benzin-állomáson...

— Joe Molnár vagyok — mutatkozott be.

— Molnár? — kiáltott fel Lil meglepett örömmel, — hiszen akkor magyar!

— Igen, a szüleim magyarok voltak, de rég elvesztettem őket...

Joe Molnár később bevallotta, hogy már régebben ismerte Lilt látásból. Nemcsak az utcán látta, hanem egy löncsroomban is gyakran, sőt azt is tudta, hogy hol lakik. Sajnos, eddig nem volt alkalom a megismerkedésre, míg most...

— Szóval, ha ezek a néger fiúk nem kezdenek üldözni, akkor még most sem ismernők egymást... — mondta Lil.

— Úgy van — felelte a fiú, — nekik köszönhetjük ezt az örömet. Voltaképen hálásaknak kellene lennünk irántuk...

— Hálásnak! — mosolygott Lil, — az talán kissé túlzás...! De mondjak valamit őszintén, Joe? Kicsit megijesztettek a szentelenek, de tulajdonképen már nem is haragszom rájuk...

Most már nem is sétáltak, hanem ültek egy padon, egy orgonabokor alatt, mely a sötétben is bőkezűen lehelte illatát és egymás kezét fogták.

Lil maga sem értette, hogy lehetett bizalmas ilyen gyorsan ezzel a nagy darab fiúval. De tény az, hogy Joe, aki félénk és bátor, bamba és ravasz, esetlen és ügyes volt egyszerre, szinte rohammal hódította meg Lil szívét. Hogy ezt melyik tulajdonságának köszönhette, azt maga sem tudta. Ki tudja, hogy miért szeretünk meg valakit, ki ismeri a szerelem születésének misztikus útjait...?

De nem ülhettek ott egész éjszaka, végre is haza kellett menni! Kéz a kézben olyan lassan ballagtak, ahogy csak lehetett, de mégis odaértek végre a házhoz, melyben Lil lakott.

Itt még újabb hosszabb beszélgetés következett, majd Lil hirtelen odahajolt a fiúhoz, röpke csókot nyomott az arcára és beszaladt a házba.

✱

A papa már aludt s így Lil lábujhegyen, hogy fel ne keltse, settenkedett keresztül a hálószobán az utcai szobába, hogy lenézhesen az ablakon. A függöny védelme mögül még egyszer látni akarta a fiút.

Joe Molnár ekkor már az ucca másik oldalán igyekezett a sarok felé. A sarkon egy autó állt — az a nyitott kocsí, melyben a néger fiúk ütek.

Lil megismerte a kocsit és elállt a szíve verése. Jaj Istenem, ezek a négerek meglesték őket, azért várakoznak a sarkon! Egyenesen Joera lesnek, hogy bosszút álljanak rajta! Jóságos egek, mi lesz itt!?

Látta, hogy Joe odaér a sarokra. Látta, hogy a néger fiúk a sarki lámpa alatt körülállják Joet. De nem támadnak rá, csak állnak körülötte — vigyorogva.

Mi ez? Joe sem támad rájuk, ellenkezőleg: megveregeti a vállukat és az ajka úgy mozog, a mosolygásán úgy látszik, mintha azt mondaná:

— Jól van, fiúk! Rendesen végeztétek a munkátokat. A trükk sikerült... Itt van, amit ígertem!

És a zsebébe nyúlt, bizonyára pénzt vett elő, mert mindegyiknek adott. Nem lehetett tévedni: fizetett nekik.

3.

Lil másnap nem felelt, mikor Joe Molnár telefonon hívta. Egyszerűen nem ment a telefonhoz.

Nemcsak azért, mert a Wondermaker áruház alkalmazottainak tilos volt magánbeszélgetéseket folytatni, — (hiszen néha-néha suttymban azért mégis megcsinálták) — hanem főleg azért, mert haragudott Joera. Hogy így becsapta, hogy felbérelte azokat a négereket és úgy megijesztette!

Később azonban egyre több okot talált, amely Joe eljárása mellett szólt és mentségére szolgált. Hiszen voltaképen csak azért rendezte az egészet, hogy megismerkedhessék vele. Mert nem volt senki, aki bemutassa őket egymásnak s kellett valami ok, valami alkalom, hogy összekerülhessenek...

— Valahogy csak meg kell ismerkedni — gondolta Lil, — és ha nem tetszenék neki... ha nem szeretne... nem rendezte volna az egészet...

Ekkor már szerelmes megbocsátással gondolt Joera s amikor a fiú az utcán hozzácsatlakozott, nem is veszekedett vele. Egy kínai vendéglőbe mentek, úgynevezett „Chop Suey“-ba, ahol furcsa, kínai ételeket lehetett kapni, mint például a „chow-mient“, ami valami különösen elkészített rizskeverék. Aztán volt olyan étel is, amiről az ember azt hihette, hogy madár-fészek, amibe apró állatkákat vadostak bele. Lil, aki először volt kínai vendéglőben, teát akart rendelni, de

nem tudott eligazodni az étlapon, amely valami harmincféle teát sorolt fel.

Végre is Joe rendelt, még pedig cocktailt, ami kellemesen fokozta a hangulatot. Egyébként is jól érezték már magukat mind a ketten, piros lampion világított felettük a kis fülkében, ahol ültek s a terem közepén, színes félhomályban kavargtak a párok a zene hangjaira.

Joe és Lil is táncolni kezdtek egymáshoz simulva, önfeledten. És Lil ekkor már érezte, hogy Joet sose fogja kitörölni többé a szívéből.

Igy lett Joe Molnár a „boy-friend“, aki estéről estére találkozott Lillel, járkált vele mindenfelé és vitte szórakozni. Csak az az egy hibája volt Joenak, hogy esetlen volt és keveset beszélt. Szerelemről például sohasem nyilatkozott. Lil ugyan biztos volt benne, hogy Joe szereti, de ez Lilt nem elégítette ki: hallani is szeretne volna tőle!

Ám Joe — valószínűleg szeméremből — állhatatosan kerülte ezt a témát, úgyhogy Lil csak a saját álmodozására volt utalva. Nemcsak éjjel, de nappal — a Wondermakernél is — arról álmodozott, hogy eljön az idő, amikor nem lesz más dolga, mint Joet szeretni...

Egy este aztán végre kiderült, hogy Joe miért nem nyilatkozott, miért nem akart odalépni az öreg Mr. Katona elé, hogy megkérje a lánya kezét.

— Nincs biztos állásom... — vallotta be.

Kiderült, hogy a benzinállomást, ahol Joe dolgozott, eladták, az új tulajdonos kicserélte az

egész személyzetet s így nemcsak Joe maradt állás nélküli, hanem az a három néger fiú is, akik szintén ott dolgoztak...

Joe most naphosszat együtt volt a fiúkkal, a három négerrel, akikhez egy Caporetti nevű olasz is csatlakozott... Löncsroomokban és a környéki játékszobákban lézengtek, ahol órákon keresztül billiárdoztak.

Mikor azonban az este elérkezett, Joe otthagyta őket és hűségesen ment a Wondermaker áruház elé, hogy Lill megvárja.

A lány most már nyiltan mondta Joenak.

— Miért nem mégy a papához és miért nem kéred meg a kezemet?

— Rendben van, drágám — felelte Joe, megteszem...

Másnap megtörtént a leánykérés.

De a papa nem egyezett bele.

— Nem mondom — esővált a fejét Mr. Kationa, hogy nem esküdhetek meg, ha eljön az ideje... De egyelőre Joenak nincs állása. Miből fogtok megélni? Egy asszonynak nem az a sorsa, hogy örökké dolgozzék... És főleg nem az, hogy egy embert is eltartsa. Vagy ezt akarod, Joe?

Joe Molnár elvörösödött.

— Dehogyan akarom. Nem is tűrném, hogy a feleségem rám dolgozzék. Inkább várunk. Csak azért kértem meg, hogy a jószándékot mutassam. Majd lesz nekem még állásom! Majd keresek én még annyit, hogy Lilnek ne kelljen dolgoznia! Majd megmutatom...

Ebből látható, hogy Joeban megvolt a jóakarai. Úgy látszik azonban, hogy a jóakarai nem elég a boldoguláshoz. Egy kis szerencse is kell hozzá.

Joének nem volt sok szerencséje az álláskereséshez. Ettől úgy elkedvetlenedett, hogy egyre kevesebb buzgalommal nézett munka után és megint naphosszat billiárdozott a barátaival.

Lil észrevette ezt, de nem tudott segíteni rajta. Elcsüggedten, szinte már reménytelenül sóhajtott:

— Úgy látszik, sose leszek már boldog...

— Lil... az irodába!

Miss Rose, a feketehajú titkarnő hozta az üzenetet. A jegyzőfüzet most is a kezében volt, mint ahogy sose vált meg tőle. Talán még az öltözőfülkébe is magával vitte...

Lil gyorsan rendbehozta magát, kis rúzszt tett a szájára, aztán bepúderezte az orrát, csak egész futólag. Onnan ügyis le fogja mosni a púdert a sírás...

Belépett a panaszirodába, készen arra, hogy megint eljátssza a nagy jelenetet. Ám az irodában nem látott vevőt, nem volt bent más, csak Mr. Salisbury ült az íróasztal mögött, izgatottan csillogó szemüveggel.

Lil valami furesét érzett. Hogy valami nincsen rendben. Talán valami hibát követett el, talán csakugyan azért hívatja a manager, hogy előve-

gye valamiért? De mi lehet a bűne? Legjobb tudomása szerint nem követett el semmit...

— Tessék helyetfoglalni...

Lil leült. Salisbury fel és alá járkált, majd nyugalmat erőltetve magára, de bizonytalanul rekedt hangon mondta:

— Tessék... vegyen papírt, ceruzát... diktálni fogok!

— De Mr. Salisbury... — csodálkozott Lil, — ez nem tartozik a reszortomba... nem vagyok gyorsírólánny...

Mr. Salisbury kínosan mosolygott.

— Persze... persze... milyen szórakozott vagyok! De nem is fontos a diktálás. Nem az a lényeg...

Lil csak ült és várta, hogy mire lyukad ki Mr. Salisbury?

— A lényeg az, hogy maga izé... nagyon csinos. Tudja azt, Miss Katona, hogy maga olykor nagyon csinos...

Lil először megütődött, de aztán úgy vélte, hogy legokosabb, ha tréfának tekinti az egész dolgot.

— Olykor?... De hiszen Mr. Salisbury csak olyankor lát, amikor sirok. Illetve, amikor lát, akkor többnyire sirok...

— Igen, de éppen ez az! Az ember úgy megsajnálja... Én is... így jöttem rá, hogy maga tetszik nekem...

Mr. Salisbury ekkor már nem ült az íróasztal mögött, hanem a lánv előtt sétált, megállt mel-

lette és hozzáért a derekához, mintha magához akarná ölelni. Lil azonban ügyesen elhúzódott.

— De Mr. Salisbury... hiszen önnek felesége van...

Mr. Salisbury nem hökkent meg, úgylátszik, el volt készülve erre a kérdésre. Csak felhősen elborult a homloka.

— Óh, a feleségem... — igazította meg bánatosan a szemüvegét, — sajnos, ő nem ért meg engem...!

— Ezt már olvastam valahol — mondta szelíden Lil. — Maguk férfiak mind ezt mondják ilyenkor.

— De én joggal. A feleségem ugyanis beteg. Évek óta. Gyógyíthatatlan betegsége van...

Lil úgy emlékezett, hogy ilyesmiről is olvasott már, nem is egy, hanem több regényben. De nem mondta ezt hangosan, mégsem akart Mr. Salisburyvel összeveszni. Inkább részvevő pillantással nézett Mr. Salisburyra és bánatos arcot vágott, ahogy már megszokta ebben a szobában. A szeme is nedvesen fényleni kezdett.

— Ne sírjon — szólt rá Mr. Salisbury meghökkenve, — ne sajnáljon engem...

— Nem önt sajnálom — mondta Lil csendesen, — hanem szegény feleségét...

Mr. Salisbury meghökkent, első pillanatban szinte megütődött a válaszon, de aztán belátta, hogy Lil részvéte őszinte lehet a beteg iránt.

Megfogta Lil kezét és megsimogatta.

— Nézze, Miss Katona, amit itt beszélgetünk,

köztünk marad. Mondtam már, hogy maga nagyon csinos, úgy-e?

— Igen, Mr. Salisbury.

— Nagyon helyes. Szóval azt már mondtam. Akkor hát... azt nem mondhatom éppen, hogy felemelem a fizetését... mert amit kérek magától... az különálló dolog az üzlettől, de mindenesetre megkapja érte a jutalmát. Ha kedves lenne hozzám, nem riadnék vissza attól, hogy egy kis apartment lakást rendezzek be magának... persze, minden hozzávalóval

— Köszönöm... — kezdte Lil, de Mr. Salisbury elébe vágott.

— Ne feleljen! Ne feleljen semmit. Gondolja meg magát: Gondolkozzék holnapig, vagy holnaputánig... Három napot várok. És ha nem akar felelni, ne feleljen egyáltalában. Egyszerűen nem felel, amiből meg fogom érteni, hogy az egész dolog tárgytalan... És akkor nem beszélünk róla többet.

☆

De beszéltek.

Persze megint Mr. Salisbury hozta szóba, nem a lány. Lil nem tért vissza rá sem másnap, sem harmadnap. Ellenben Mr. Salisbury — miután egy panaszos vevő előtt különös szigorúsággal felmondott Lilnek, — ott tartotta még egy ideig az irodában.

— Várjon itt, amíg intézkedem... — szólt rá szigorúan.

A vevő elment és Salisbury hangja egyszerre nyájas lett.

— Gondolkozott?

— De hiszen azt mondta, hogy nem beszélünk róla többet, Mr. Salisbury.

A manager megsimogatta a tenyerével kopasz fejét.

— Rendben van... Azaz, hogy... mondja, Miss Katona szerelmes maga valakibe?

— Én? — pirult el Lil, mint akit rajtakapnak valamin, — dehogy is!

— Mert máskülönben nem nagyon értem — töprengött Mr. Salisbury, hogy egy ilyen ajánlatot visszautasít...!

Lil vergődött a kényelmetlen helyzetben, de nem birt menekülni belőle. Meg kellett hallgatnia Mr. Salisburyt. hiszen a főnöke volt.

És Mr. Salisbury még szóba hozta többször is, néha tréfásan, néha komolyan, néha csipkelődve.

Lil kénytelen volt tűrni, hallgatott, nem panaszkodhatott, nem beszélt róla senkinek. Kinek is mondta volna el? A szüleinek? Vagy Joenek? Kinek használna, mit érne el vele, ha elmondaná?

Legfeljebb elvesztené az állását. Arra pedig egyelőre szüksége van...

★

A bár mögött levő játéktermekben, ahol Joe billiárdot játszott a fiúkkal, most már mindennap együtt volt a banda. Caporetti, aki legutóbb csatlakozott hozzájuk, kis fekete ember volt, csunya

arccal, amit bizony édeskevéssé ellensúlyozott a piperkőcsös öltözködés, az izléstelen, rikító nyakkendő és az aranygyűrű, ami Caporetti ujján csillogott.

A pincérek megkülönböztetett tisztelettel szolgálták ki Caporettit, akinek az volt a híre, hogy valamikor Chicagóban dolgozott, állítólag Al Capone bandájához tartozott és nagy dolgok álltak mögötte. Hogy mik voltak ezek a nagy dolgok, azt senki sem tudta, csak rebesgették, hogy Caporetti úgynevezett „torpedo“ volt a Vezér mellett. „Torpedo“ alatt értendő ludvalemőleg olyan személy, aki úgy a revolvert, mint a gépfegyvert villámgyorsan tudja kezelni és szükség esetén nem habozik rögtön akcióba lépni. Caporettinek az volt a híre, hogy mindig halálos biztossággal és irgalmat nem ismerő kegyetlenséggel dolgozott...

Most azonban úgy látszott, mintha nyugalomba vonult volna. Legalább is ő maga sohasem beszélt régi tetteiről, nyugodtan billiárdozott a fiúkkal és legfeljebb csúnyán villogó szemé mutatta néha, hogy más lakozik benne, mint ami kívülről látható. Ha valaki mégis a múltja iránt érdeklődött, kérdezősködni próbált, akkor Caporetti furcsa kis morgást hallatott, összeszűkülött a szeme és az arca olyan félelmetes lett, hogy a kérdezősködő jobbnak látta elhallgatni...

Caporetti után két másik alak is csallakozott a társasághoz, két másik jómadár, akik, úgy látszik, valaha szintén a chicagói bandába tartoztak.

Legalább is erre vallott néhány megjegyzés, amelyet egymás között cseréltek s amelyben közösen elkövetett munkákra történt célzás. De amint Joe a közelükbe érkezett, hirtelen elhallgattak.

Általában sem Caporetti, sem két barátja, nem bíztak nagyon Joeban, dacára a mindennapi együttlétnek, a billiárdozásnak és a barátkozásnak. A három néger fiú, akik regebben ismerték Joet, hiába igyekezett bizonyítani, hogy Joe „regular guy“, vagyis rendes fiú, aki megérdemli, hogy beavassák mindenbe.

— Majd meglátjuk... — mondta Caporetti tartozkodóan.

Természetesen ez a beszélgetés Joe távollétében folyt le. Caporetti két barátja — a két volt gengszter — némán lökdöste a billiárdgolyókat. Az egyiket Tomnak hívták, általában csak Sovány Tom néven ismerte az alvilág, míg a másikat egyszerűen úgy hívták, hogy Róka. Ki tudja, hol kapta ezt a gúnynevet, amely olyan erősen ráragadt, hogy jóformán senki sem tudta az igazi nevét.

Caporetti a három néger fiúval tanácskozott.

— Nézzétek — sugdosódzott velük, — nagy dolgok előtt állunk. Sok pénzt kereshettek, ha tudjátok tartani a szátokat. Beléphettek a gangbe és résztvehettek néhány munkában, mert már megmutattátok, hogy lehet bennetek bízni. De ezt a Joet nem ismerem. Hol szedtétek fel?

A néger fiúk elmondták, hogy együtt dolgoz-

tak Joeral, persze eddig csak becsületes munkát. De nagyon megbízható barátinak bizonyult.

— Na jó... Majd meglátjuk.

Néhány nap múlva Joe azt mondta Caporetti-nek, mikor az billiárdozni hívta:

— Szívesen játszánék, de, sajnos, nincs pénzem.

— Hát miért nem csinálsz? — vigyorgott el Caporetti.

— Hiszen csinálnék én! — sóhajtott Joe, — csak tudnám, hogyan? Elvállalnék én akármit, amivel keresni lehet...

— Akármit?

— Akármit — nézett vissza Joe merészen. — Ha nem hiszed, tegyél próbára...

— Hát jó... — mondta Caporetti, — legközelebb... ha lesz valami rendes dolog, beveszünk...

Joe fütyürészve hagyta el aznap délután hat órakor a bárt és sietett a Wondermaker-áruház elé, hogy megvárja Lilt.

A leány késett kisé. Mikor végre megjelent, úgy látszott, mintha fáradtabb lenne az arca a szokottnál, sőt, mintha titkos könnyek nyomai is buikálnának a szeme körül.

Joe észrevette ezt és aggódalmasan megkérdezte:

— Mi a baj?

— Ah, semmi...

Lil nem mondhatott egyebet. mert nem mesélhette el, hogy egy kései panaszkodó nagyon meg-

kínoztá, az utolsó percben kellett előtte síró-mutatványt rendezni, záróra felé, amikor már sietett volna haza és mindenhez inkább lett volna kedve, mint sírni. Erőltetni kellett a könnyeket s végül már olyan mérges lett, hogy majdnem őszintén elkezdett sírni. Természetesen az ilyesmi nagyon kifárasztja az embert! . . .

De mindezt nem mesélhette el Joenak. Nem árulhatott el neki ilyen üzleti titkokat. Amint-hogy az sem volt kedve elmesélni, hogy Mr. Salisbury ma egész nap megint burkolt célzásokat tett . . . kínoztá, hogy miért nem fogadja el az ajánlatát?

— De mégis . . . mért vagy olyan rosszkedvű, drágám? — faggatta Joe.

— Miattad — fordult végre Lil szembe a fiúval merészen. — Az bánt, hogy nem viszed semmire . . . hogy nincs remény rá, hogy valaha is lesz belőled valami . . . sose lesz annyi pénzünk, hogy . . .

— Dehogyan nem — vágott közbe Joe, — épp most akartam elmondani a nagy ujságot. Most végre mégis sikerülni fog, valami nagyszerű van kilátásban . . .

— Mi az? — kérdezte felélénkülve Lil, — mi-féle munka?

Joe erre nem tudott mit felelni. Akármennyire is szereti a lány, nem árulhat el neki üzleti titkokat! Csak azt igyekezett bizonyítani, hogy lesz mindenre bőven pénz és utána rövidesen megesküdhetnek . . .

— Dehát mért nem mondhatod meg, hogy

milyen munka? — türelmetlenkedett Lil, — vagy talán titok?

— Körülbelül — mosolygott Joe.

— Hát akkor nem is lehet az tisztességes munka — komolyodott el a lány. — Csak azt mondd meg, Joe... becsületes dologról van szó?

— Igen — felelte Joe, — szívesen adom. De érd be ennyivel. Bízzál bennem, drágám. Ne kérdezz többet, mert úgysem mondhatok mást...

— Na, jó — mondta Lil, — nem kérdezek... Csak azt mondd meg még, állandó munka?

— Állandó — felelte Joe nyugodtan.

Lil arca felderült.

— Talán nyugdíjjal is jár?...

— Nyugdíjjal is jár — felelte Joe makacsul, mint aki belekeveredett valamibe és nem akar többé visszavonulni.

Lil boldogan hozzásimult a fiúhoz.

— Drágám... úgy látszik, valami meglepetést készítesz elő nekem...

— Igen.

— És én majdnem elrontom a kíváncsiságommal... hogy folyton kérdezősködöm... de nem kérdezek többé egy szót sem!

— Az nagyon jó lesz... — mondta Joe megkönnyebbülten.

★

Joe többször megkérdezte Caporetit.

— Mi lesz a munkával? Van valami?

De a csúnyaképű olasz csak a fejét ingatta.

— Még semmi. Majd szól a, ha lesz...

Most végre — három hét után — szólt. Amint Joe belépett a játékterembe, Caporetti letette a dákót a kezéből meglökte a könyökével Sovány Tomot, aki viszont Rókát lökte oldalba s mindketten az újjonnan érkezett felé fordultak.

— Van valami? — kérdezte megint Joe.

— Van — felelte Caporetti, — van valami kis munkám a számodra.

— Mi az? — kérdezte mohón Joe.

— A Brooklyni Egyesült Bútorgyárban szereztem neked egy állást, Joe — mondta Caporetti. — Ugyanis megtudtam, hogy ott keresnek egy irodaszolgát...

— Mit? — csodálkozott Joe, — menjek el irodaszolgának?

— Hát persze — vigyorgott Caporetti gúnyosan, — vagy nem becsületes munkára gondoltál, amikor arra kértél, hogy szerezzek neked valamit? Nem izlik a becsületes munka, ugye?

Joe összeszedte magát.

— Nem arról van szó — válaszolta nyugodtan, — hogy egy munka becsületes-e, vagy nem... Az a kérdés, hogy mit lehet keresni vele? Már pedig egy irodaszolgának tudtommal nem fizetnek sokat. Legfeljebb annyit, amiből épp elten-gődhet...

— Jó, jó — intette le Caporetti, — ne tüzelj! Mindjárt megmagyarázom. Gyertek fiúk!

Intett két csatlósának s valamennyien bementek a játékterem mögött levő különszobába. Be-

zárták az ajtót maga után, aztán leültek az asztal körül. Caporetti ül az asztalfőn, mintegy elnökölve.

— Arról van szó — magyarázta — hogy a Brooklyni Egyesült Bútorgyárnak, amivel már rég szeretnék valamit csinálni, ezernél több munkása és alkalmazottja van. Persze nem egyszerre fizetik őket, hanem az egyik csoportot az egyik napon, a másikat a másik nap. Azt kell megtudni, hogy melyik nap fizetik a legtöbbet, mikor van a legtöbb készpénz együtt az irodában, ki kezeli, hol tartják a pénzt és hogy lehet legkönnyebben hozzáférni? Ezért kell, hogy a mi emberünk foglalja el azt az irodaszolgai állást, ami most megüresedett.

— Honnan tudod, hogy megüresedett — kérdezte Joe.

Caporetti elsötétült arccal nézett rá.

— Az az én dolgom. Nem szeretem, ha valaki sokat kérdezősködik. Csak azzal törődj, amivel megbíznak. Ide figyelj...

És pontosan elmondta, hogy Joenak mit kell kikémlelnie.

Joe vállalkozott mindenre és olyan igyekezetet mutatott, hogy Caporetti arca megenyhült. Később még azt is elmondta, hogy egy állásszerző ügynökség útján fogja Joe megkapni az állást. Természetesen az ügynökség nem tudja, hogy mi van a dolog mögött, ők azt hiszik, hogy egy gazdag nagybácsi akarja élni, hogy egy szegény rokonának megszerezni az állást s azért kapott az

ügynökség külön ötven dollár jutalmat az állás megszerzéséért...

Caporetti kezébe nyomta Joenak az ügynökség levelét.

— Rendben van minden? Megértettük egymást?

— Igen — mondta Joe buzgón.

— Akkor jól van. Máris indulhatsz, Joel Siess, foglald el az állást. Becsületes munka nem szégyen!

Sovány Tom és Róka vihogni kezdett a szellemességen, de Joe nem törődött velük. Zsebébe tette a levelet, fejébe nyomta a kalapját és sietett el a munkája után...

— Nem értem — fordult Róka szemrehányóan Caporetti felé, — folyton azt hajtogatod, hogy nem bízol benne, hogy neked gyanus az egész ember és most mégis beveszed a munkába!

— És épp ilyen bizalmas munkára használod fel — csóválta a fejét Sovány Tom.

— Tudom, hogy nem értitek — felelte nyugodtan Caporetti, — de bízzátok csak rám. Tudom, hogy mit csinálok... Csikágóban jól megtanultam a Vezér mellett, hogy kell felhasználni valakit, akiben nem bízunk s aztán, hogy kell megszabadulni tőle!... Nekem se tetszik ennek a Joenak az arca. Van benne valami megbízhatatlanság... Dehát mit csináljak? Munkát kért, hát

adtam neki... Aztán ha elvégezte a munkát, akkor mehet...

— A pokolba! — tette hozzá röhögve a Róka, mint aki már tudja, hogy mi következik.

— Azt nem tudom, hogy hová fog jutni? — mondta Caporetti, hidegen vizsgálva a revolverét — de én mindenesetre menesztem innen... Nehogy később eszébe jusson jártatni a száját...

— És hogy akarsz végezni vele? — kérdezte Sovány Tom.

— Egyszerűen! Természetes halállal fog kimulni...

— Úgy érted, hogy...

— Úgy értem, hogy a világ legtermészetesebb dolga, ha egy iroda kirablásánál a támadók véletlenül lelövik az irodaszolgát. Azon senki sem csodálkozik és abban senki sem lát mást, mint-hogy a szolga gazdái vagyonát védelmezte és a becsület mezején esett el. Szép, hősi halála lesz...

1.

Vasárnap délután volt és Lil unatkozott.

Joe nem jött. Nem is nagyon mentegette magát, csak úgy egyszerűen bejelentette előző este, hogy másnap nem ér rá.

„Üzleti“ ügyben kell találkozni a barátaival.

— Mi az az üzleti ügy? — kérdezte Lil gyanakodva.

De Joe most sem adott kielégítő választ. Vala-

mit mesélt arról, hogy az üzleti ügy összefüggésben van az állásával, amit rövidesen meg fog kapni. Azt azonban nagy bizakodással ismételte, hogy az állás kitűnő s ha minden jól megy, akkor nem lesz semmi akadálya, hogy rövidesen megesküdjenek...

Lil örömmel, de bizonyos kételkedéssel hallgatta az ilyen kijelentéseket s utána — mint most is — elfogta valami különös érzés. Volt ebben valami félelem a jövőtől, aggodás a mindkettőjük boldogságáért...

Nyomasztó tétlenségben töltötte a vasárnap délutánt. Átmehetett volna Jeanhez, de úgy érezte, hogy nincs kedve, nem volna türelme most senkivel beszélni. Hát csak ült magában egyideig, aztán felkerekedett, felöltözött, fejébe igazította kis tavaszi szalmakalapját és kiment az utcára sétálni.

A 85-ik utcán haladt végig s egy bár előtt vitte el az útja. A bárból zeneszó és férfiak beszélgetése hallatszott ki...

De nem ez indította Lilt arra, hogy odafordítsa a fejét, hanem az, hogy homályosan emlékezett: látta egyszer Joet ebbe a bárba bemenni. Igen, ebbe a bárba szokott járni...

A bárnak nem volt rendes ajtaja, alul-felül be lehetett látni... Csak két csopka ajtószárny nyílt szét és csapódott megint össze, ha valaki ki vagy bement.

Lil nem tudta megállni, hogy be ne nézzen. A bár mellett, féllábukat az alul levő rézrúdon pi-

hentelve, férfiak álltak. Ezek között a férfiak között volt Joe is...

Lil rögtön meglátta. Azt is látta, hogy Joe mellett ott állt egy furcsa, piperkőcösen öltözött, de rosszképű ember.

Nem volt nehéz észrevenni, hogy úgy a piperkőcösen öltözött ember, mint a mellette álló másik kettő, akik most Joeval koccintottak, mind egy típust képviselt: az alvilágot...

Lil tétován állt ott néhány pillanatig, nem tudta, hogy mit csináljon. Azt remélte, hogy talán valami haszna lesz annak, hogy Joet meglátta a bárban. Talán Joe is észreveszi őt az ajtóban, otthagyja a barátait és kijön hozzá. De Joe nem fordult arrafelé...

— Talán szólni kellene neki... — gondolta magában Lil, de nem merte megcsinálni. Hogy jön ő ahhoz, hogy Joet kihívja a bárból, eleipelje a barátai köréből? Igaz, hogy ezek a barátok nagyon rosszak, de Joe maga választotta ezt a társaságot! És ő még nem a felesége Joenak, hogy joga lenne eltüntetni a barátaitól...

Talán meg is haragudna Joe, ha most kihívná!

Lil még egy másodpercig ott állt az ajtóban, aztán megfordult és szomorúan elment.

Nem volt tovább kedve sétálni. Alkonyodott is, szél kezdett fújni és Lil hazafelé indult. Az anyja a konyhában foglalatoskodott, mikor benyitott. A vacsorával volt elfoglalva s Lil bármiképpen is szeretett volna beszélni, tudta, hogy ilyenkor nem lehet. Mikor az anyja főzött, akkor nem le-

hetett vele semmi másról beszélni. Különben is — valahogy jobban meg tudta magát értetni az apjával. Apa volt mindig Lil igazi bizalmasa. Az öreg most ott ült a károsszékekben és az ujságot olvasta. Lil elébe állt:

— Apus... láttam Joet...

— Igen? — mondta az öreg közönyösen. Félretette az ujságot s feltolta homlokára a szemüveget

— Na és aztán?

— Nagyon rossz társaságban volt

— Miféle társaságban?

— Nem tudom. Nekem úgy tűnt fel, hogy gengszterek.

Az öreg nem szólt semmit, csak közömbösen nézett maga elé. Látszott rajta, hogy gondolkodik.

— Maga mit szól hozzá, apa?

Az öreg vállat vont

— Mit lehet tudni, hogy Joe miért barátkozik velük?

Lil más feleletet várt az apjától. Azt hitte, hogy az öreg jobban fogja izgatni a dolog, hiszen az utóbbi időben már némileg összebarátkozott Joeval. A múltkor is este együtt találta őket, Joe sokat beszélt az öreggel arról, hogy állást kapott Brooklynban, meg hasonlókról...

Azt hittem, hogy már dolgozik — mondta az öreg. Úgy tudom, hogy állást kapott a Brooklyn-i Egyesült Pútorgyárban.

— Igen — mondta lehangoltan Lil — és azóta

egész furesán viselkedik. Azelőtt minden este megvárta az áruháza előtt most csak néha-néha.

— Bizonyára nem ér rá... — védte Joet az öreg Katona.

— Az is más, ha valaki nem ér rá, az is más, ha valakit elhanyagolnak... — legyintett Lil bánatosan. — Lám, most vasárnap van, most ráérne, még sincs itt. Fontosabb neki, hogy ott legyen a bárban azokkal az emberekkel...

Elfordult, mert érezte, hogy nedves lesz a szeme. És nem akarta, hogy az apja lássa.

Odalépett az ablakhoz, mely az alkonyodó utcára nézett. És forró homlokát a hideg üveghez szorította.

☆

Az ötödik pohár whisky után Caporetti intett a társainak.

— Gyertek fiúk!

Bevonultak a különszobába. Caporetti az asztalfőre ült és hivatalosan, mintha elnökölne, megnyitotta az „ülést“. Megnyitó beszédében elismeréssel emlékezett meg Joe munkásságáról, aki lelkiismeretes munkájával kiérdemelte főnökei bizalmát a gyárban és közben nagyon ügyesen megtudott mindent, amire szükség volt. Így például azt, hogy a legnagyobb csoport kedden kapja a fizetését, amikor is harmincezer dollárt osztanak ki fizetésként. A fizetés délután öt óra felé történik s addig a pénzt a safe-ban tartják. Tehát legokosabb azt az időt felhasználni, mikor

a safet már kinyitották s a pénzt előkészítik a kifizetésre...

Caporetti néhány szóval vázolta a rajtaütés tervét.

— Mindent pontosan tudunk — fejezte be előadását. — Hála a kitűnő információknak, száz százalékra biztos, hogy az ügy sikerülni fog...

A néger fiúk, akik szintén ott voltak s arra voltak kiszemelve, hogy a rajtaütés ideje alatt figyelő őröket alkossanak, boldogan helyeseltek.

Sovány Tom és Róka is zajosan helyeseltek Caporettinek. Csak Joe arcán látszott némi aggodalom:

— Azért, ha elkerülhető... — mondta habozva Caporettinek — lehetőleg ne használjatok fegyvert!

Caporetti összenézett a másik két gengszterrel. Alattomosan villant össze a pillantásuk: gonoszság, kegyetlenség, vérengzési vágy, egy dűrva tréfa fölötti ördögi mulatság — volt ebben a pillantásban.

De kívülálló ezt aligha vehette észre. Csak ők maguk mulattak egymás között hangtalanul...

Aztán Caporetti odafordult Joehoz és jámbor arccal felelte:

— Légy nyugodt, nem fogunk lövöldözni. Csak ha éppen muszáj, adunk le egy-két lövést...

Lil még mindig ott állt az ablaknál és a homlokát az üveghez támasztotta. De valamit láthatott az utcán, ami az arcát halványságát egyszerre rózsaszínre festette. Elkapta a fejét az üvegről és gyors mozdulattal a függöny mögé húzódott.

Joet látta az utcán a ház felé közeledni. Hát mégis otthagya a barátait a kedvéért, mégis eszébe jutott, hogy eljöjjön hozzá!

Lil gyorsan bevonult a fürdőszobába és egy-kettőre kikészítette az arcát, úgy, hogy mikor kint megszólalt a csengő — az apró, három rövid csöngetésről rögtön lehetett tudni, hogy Joe áll kint az ajtó előtt — Lil arca már kiszínesedett némileg a kozmetikai szerektől, szépen ívelt gyermekes ajka is pirosan ragyogott s általában úgy nézett ki, mint egy baba.

Joe a karjai közé kapta.

— Gyerünk, drágám. Elmegyünk valahová.

— Hová?

— Akárhová. Táncolni. Csak nem ülünk itt-hon. Vasárnap este van, vagy mi...

Félóra múlva a Broadwayn voltak, a Rosegardenben, mely nem volt ugyan — mint a neve mutatta — Rózsakert, csak egy középelegáns vendéglő, ahol aránylag olcsón lehetett enni, inni és táncolni is hozzá.

Jó parkett volt és jó jazzbanda.

Lil örült neki, hogy ide jöttek. Jobb, mintha például moziba mentek volna, ahol a kép annyira lekötötte Joe figelmét, hogy néha el is feledkezett a mellette ülő lányról. Általában Joe csendes

volt és szüksézáú, amit Lil egyáltalában nem talált romantikusnak.

— Gyere, táncoljunk... — mondta Joe.

Lil készséggel állt fel és simult a fiúhoz. Szeretett táncolni, mert tánc közben mégis valahogy jobban érezte, hogy Joe szereti. Ha nem is beszélt róla a fiú, a szorításában volt valami forróság, ami minden szónál érthetőbben magyarázta meg az érzelmeit. Úgy ölelte magához Lilt, mintha nem akarná elengedni soha többé az életben...

Most azonban úgy tűnt fel a lánynak, hogy Joe kissé szórakozottan viselkedik. Mintha folyton gondolkozna közben, mintha törné a fejét valamin...

— Megvársz holnap az áruház előtt? — kérdezte Lil.

— Holnap este? — mélézött Joe. — Még nem tudom, lesz-e időm?

— Jó, hát akkor kedden.

— Kedden... — riadt fel Joe — valami dolgom van... attól függ, hogy alakulnak az ügyeim... de remélem, hogy szerdán már...

— Ne erőltess meg magad — mondta Lil bosszúsan — csak végezd el a titokzatos dolgaidat, amik mind előbbre valók, mint én!...

Valami összeszorította a szívét és elfordította a fejét.

— De Lil... — hallotta Joe szavát.

Lil nem felelt, nem fordította vissza a fejét, csak táncolt tovább Joeval élettelenül, valami tompa saigással a szívében.

Maga sem tudta, hogy miért fáj a szíve, de Joe ma egész este olyan furcsa és kiállhatatlan volt. Rosszúl is táncolt, rosszabbúl, mint szokott. Gumi rágott egész idő alatt, nem figyelt a lépésekre, aminek az lett a következménye, hogy alaposan ráhágott Lil lábára, úgy, hogy Lil felszisszent a fájdalomtól, mert amúgy is szűk volt a cipője. Talán még ebből sem lett volna baj, elvégre nem olyan nagy dolog, ha egy férfi ügyetlen, de még Joenak állt feljebb.

— Ejnye, de nagy lábad van, Lil! Akárhova lépek, mindenütt ott van...

Nevetve mondta, de Lilnek mégis a lelkébe hasított. Lil valósággal belesápadt. Úgy érezte magát, mintha egy nehézsúlyu boxbajnoktól hirtelen szívütést kapott volna. Szinte elállt a lélegzete tőle.

Ha akármilyen mást mondott volna Joe, el tudta volna tűnni! De olyant mondani, hogy neki nagy a lába! Biztos, hogy már nem szereti, nem is szeretne soha, ha ilyesmit tud mondani. Ilyen igazságtalanságot. Mikor a lába olyan kecses, olyan formás! Talán semmi sem olyan szép rajta, mint a lába! Ezt az egyet tudta, ezért megszenvedett, hiszen azért viselt egy számmal mindig kisebb cipőt...

Lil nem volt túlságosan hiú leány, de arra mindig büszke volt, hogy milyen kis lába van. Lehet, hogy vannak lányok, akiknek szebb a hajuk, sőt az arcuk, de a lábával kiállhatna versenyre akár a színpadon is...

Hátravetette a fejét és dacosan, fenyegető hangszúllyal kérdezte:

— Tényleg úgy találod Joe, hogy nagy a lábam?

— Fogadok, hogy nagyobb, mint a többi, ugyanolyan természetű lányé — kötekedett Joe mosolyogva.

Lil szinte beléféhéredett a méregbe. Legjobban az bántotta, hogy Joe még nevetni is tudott a szentelen kijelentéshez.

Lil kitépte magát a karjai közül:

— Hát nézd meg! Négyes számú cipőt hordok. Kisebbet, mint akármelyik hasonló természetű lány. Ha ez neked nem elég, keress magadnak olyan lányt, akinek kisebb a lába. Ostoba!

— De Lil! ...

— Hozzám ne beszélj többé. Nem szükséges, hogy hazakísérj és ha nem érsz rá kedden, ne is gyere többé. Érted? Soha többé az életben. Csak menj a barátaiddal! Good bye!

5.

Kedden este hiába nézett szét Lil, amikor kijött az áruházból, Joet nem látta sehol. Pedig a titkos remény azt súgta neki, hogy Joe mégis eljön érte. Várt is egy ideig... de hiába.

Aztán felült a subwayra és megindult haza. Most már határozottan érezte, hogy vasárnap valami hibát követelt el. Olyan érzése támadt, hogy utoljára látta Joet...

A subwayban egy kövér ember mellé került, aki ujságot olvasott. Lil nem látta az ember arcát, nem is törődött vele. Csak az ujság volt fontos, azon látott néhány vastagbetűs szót, ami megragadta a figyelmét.

„Rablás Brooklynban... Ki akarták rabolni a Brooklyni Egyesült Bútorgyárat... Caporetti és bandája!... Véres lövöldöző csata!... A rablót elfogták.“

Lil remegni kezdett. Eszébe ötlött, hogy Joe is a Brooklyni Egyesült Bútorgyárnál dolgozott. Igen, azt mondta, hogy ott kapott munkát. És lám, most kirabolták a gyárat...

Úgy érezte, hogy Joenak valami köze van ehhez a bűnügyhöz. Igen, ezért viselkedett legutóbb olyan különösen!

Lilnek zúgni kezdett a feje és a szíve rémülten kalapált. Szeretett volna többet is tudni a dologról, de nem merte a kövér szomszédától elkérni az ujságot. Mikor az észrevette a lány érdeklődését és ránézett, Lil hirtelen elkapta a szemét az ujságról, ijedten és dobogó szívvel, mintha rajta kapták volna valamin. Mintha neki is része volna abban a rablásban...

Csak akkor mért újra odanézni, mikor a kövér ember fordított egyet az ujságon. Lil egy pillanást vetett a másik oldalra és úgy érezte, hogy a szíve rögtön megszűnik dobogni. Caporetti és a két másik elfogott rabló fényképét látta. És meg-

ismerte bennük azokat az embereket, akiket a bárban látott Joeval...

Most már világos volt az összefüggés. Így értette hát Joe, hogy munkához jutott Brooklynban! Szövetkezett a bandával, hogy segít nekik a rablásban...

Vajjon mi történt vele? Most már úgylis vége köztük mindennek, de azért mégis borzasztó, mi történhetett vele? Elfogták? Megsebesült?

Lil azt sem tudta, hogy került ki a subwayból, hogy ért haza?

Kiszállt a földalattiból az egyik állomáson, jóval előbb, mint kellett volna és gyalog sietett a házuk felé. Futott, mintha üldöznék. Gyorsan vett egy ujságot, de nem állt meg az utcán elolvasni. Majd elolvassa otthon.

Ráér otthon is megtudni a szörnyű valóságot!

Az anyja a konyhában volt, mint mindig, az apja ott ült a karosszékekben és ujságot olvasott. Az esti ujságot... Ő hát tudja már!

Lil feldúltan állt meg előtte.

— Jó estét, apus!

Mr. Katona felállt, mikor meglátta a lányát. És az ujságra mutatott.

— Ez szép dolog!...

Lil rögtön tudta, miről van szó. A szívére szorította a kezét.

— Mi történt Joeval? Megsebesült?

— Dehogy. Kitüntették.

— Tessék? — nézett Lil értelmetlenül az apjára.

— Olvasd el — mondta Mr. Katona — és Lil elé tolta az ujságot.

Az ujságban hosszú riport szólt arról, hogy akarták kirabolni a brooklyni gyárat, hogyan fogta el a rendőrség Caporettit és bandáját. A gazemberek nem adták meg könnyen magukat, lövöldözni kezdtek. De szerencsére a rendőrségnek titkos értesülései voltak s így áldozatok nélkül sikerült elfogni a banditákat, akiket ezúttal munka közben csíptek el, tehát minden bizonyíték megvan ellenük s így valószínűleg hosszú időre a Sing-Sing lakói lesznek...

Lil káprázó szemmel olvasta, Joeról nem volt szó, csak a cikk végén, ahol az állt, hogy a banda kézrekerítése Joe Molnár detektív érdeme. A fiatal, próbaidős detektív, élete kockáztatásával ferközött a banda bizalmába, hogy bizonyítékot szerezzen a Chicagóból ideszármazott gengszterek ellen és elfoghassa őket. A fiatal detektívet nemcsak véglegesítették állásában, de kitüntetést is kapott...

Lil ránézett az apja arcára s valami olyasfélét látott rajta, amiből azt következtette, hogy az apja nincs annyira meglepve az eseményektől, mint ő.

— Apus, te tudtad?

Az öreg Mr. Katona megrázta a fejét.

— Nem, de sejtettem. Én éreztem, hogy becsületes a fiú. Nekem sem mondott el mindent, de örömmel ujságolta, hogy a brooklyni állása csak ideiglenes. Nagyobb dolgok vannak kilátásban.

Ha sikerül, akkor rövidesen jó és biztos állása lesz, olyan, amire aztán már nyugodtan lehet házasodni...

— De hiszen ezt nekem is mondta — sóhajtott a Líl — csak hogy én nem hittem neki...

Könnyek jelentek meg a szemében.

— Elrontottam mindent! Oh, milyen ostoba voltam. Nem bíztam benne! Üldöztem, kínoztam a kíváncsiságommal... mindent ellene magyaráztam... és utoljára is kiadtam az útját! Milyen gyöngédtelen, milyen goromba voltam hozzá... Pedig szerettem! Most is szeretem!...

Líl most már a kezét tördelte.

— Vége, az egésznek vége... azok után, ahogy viselkedtem, nem csodálom, ha rám sem néz többet... ha nem jön többet felém sem!...

Líl kisírt szemekkel ment be másnap a Wondermaker áruházba. Salisbury ma bizonyára meglesz vele elégedve. Hiszen egész éjjel gyakorolta a sírást...

Leült a várószobában a székre és tompa fájdalommal nézett maga elé. Aztán lassan újra megereedtek a könnyei. Pedig e pillanatban a Wondermaker áruháznak nem is volt szüksége rá. Líl most saját magának, fizetés nélkül sírt...

Ez lett vége az álmainak. Pedig be szívesen lett volna Joe Molnár felesége. Most érezte csak igazán, hogy mennyire szerette ezt a nagy darab

fiút! Milyen szép szőke haja van és milyen kedves, becsületes szeme. Az ökle ugyan nagy és esetlen, de... éppen ez a szép bennel! Milyen jó lenne megsimogatni! És most már nem fogja látni soha többé. Miért is jött vasárnap olyan indulatba, miért is szakított vele olyan hirtelen?! Mind-egy, most már vége az egésznek.

Hónapokig járt vele, reménykedett és most mégse lesz a felesége. Pedig milyen szívesen dolgozott volna rá, milyen szívesen sütött, főzött volna a saját otthonában: hogy tudta volna szeretni! Milyen más munka lett volna az, mint ez az utálatos robot itt a Wondermaker áruházban...

Nagyot sóhajtott. Ebben a pillanatban Miss Rose élénk hangja hallatszott be hozzá.

— Lil, az irodába Mr. Salisburyhoz... Elő a zsebkendőt!

Lil felkelt, hogy bemenjen az irodába. A zsebkendőjét azonban nem vette elő, hanem ellenkezőleg: zavartan eldugta, miután felszárította vele a könnyeit. Az arca azonban még így is elég gyászos maradt, mikor a panasziroda ajtaja elé ért.

Már kívülről hallotta Mr. Salisbury hangját.

— Önnek igaza van, uram. Nálunk a vevőnek mindig igaza van. Teljes elégtételt fogunk adni...

Most nem hölgy volt a panaszos, hanem férfi, egy nagy darab, esetlen fiatalember. A panaszos ezúttal le sem ült a selyempárnás fotelbe, hanem ott állt Mr. Salisbury mellett és nagy öklével rá-támaszkodott az íróasztalra.

Lil már a hangját is ismerősnek találta és már az ajtó előtt megdobbant a szíve erre a hangra. Most pedig, hogy belépett az ajtón, földbegyökerezett lábakkal állt meg: ha nem is látta volna Joet, csak az íróasztalra nehezedő öklét, arról is kétségtelenül felismerte volna rögtön. Most pedig ott látta maga előtt, igaz, hogy csak a hátát, mert Joe a manager felé fordulva, dühösen magyarázta:

— Mit tudom én, hogy milyenek a női harisnyák? Az elárúsítónő annyi mindent kérdezett, hogy egész zavarba hozott. Világosan megmondtam neki, hogy az illető hölgynek négyes számú lába van, adjon egy tucatot. Kérdezte, hogy milyen minőséget akarok? Mondtam neki, hogy adja a legjobbat, mert egy nagyon drága kislánynak viszem... izé... a menyasszonyomnak. Az ember igyekszik a legjobbat venni a menyasszonyának, nem? Erre azt tukmálta rám! Először is nem négyes számúak, hanem ötösök, holt az illető hölgynek természetéhez képest csodálatosan kicsiny lába van, másodszor is — nézze meg, kérem — hiszen ezek hibásak! A háziasszonyom, akinek megmutattam, fedezte fel, hogy hibásak! Hogy adjam ezt a menyasszonyomnak? Hiszen erről máris lefutott egy szem... Az elárúsító kisasszony...

— Nem az elárúsítónő a hibás — vágott közbe Mr. Salisbury. — A titkárnőm az előbb jelentette telefonon, hogy a csomagoló osztályban történt a hiba. Ott cserélték el véletlenül a négyes számú

harisnyákat gyöngébb minőségű ötös számúakra. Tessék... már itt is van a fiatal hölgy, aki felelős érte.

Joe felpillantott és meglátta a belépő Lilt. A nagy darab fiú elmosolyodott, de olyan szégyenlősen, mint akit tetten érnek valami emberi gyeségen...

— Joe! — akarta kiáltani Lil boldogan, de nem jött hang az ajkára. Nem tudott szólni. Csak a szíve harangozott hangosan és csak a szemével simogatta végig szerelmesen Joet.

Ó, a kedves! Hát ezért lépett a lábára vasárnap! Csak azért kötekedett vele, hogy megtudja: milyen számú harisnyát vegyen neki? És most azt mondta róla: a menyasszonyom...

Ő az első, aki felfedezte az áruház titkát: hogy a panaszirodában mindig ugyanazt a kisasszonyt veszik elő minden hibaért. Vagy talán nem is most fedezte fel, hanem már régen tudta és éppen azért jött ide panaszkodni. Mit lehet tudni? Amilyen ügyes detektív Joe, sose lehet tudni, hogy mit miért csinál? Egy azonban bizonyos: nem lenne itt, nem jött volna most ide, ha nem szeretné. Milyen édes, milyen drága nagy gyerek! Ő is szeretni fogja, úgy fogja imádni, őrizni, úgy fog vigyázni rá, mint egy drága kincsre...

Rideg kopogás riasztotta fel a gondolataiból. Mr. Salisbury kopogott ceruzájával az íróasztalon és szigorúan kérdezte:

— Hogy hívják?

— Tudhatná — kapta fel Lil a fejét — egy év

óta mindennap legalább háromszor hallotta a nevem. Igazán megtanulhatná már. Vagy tudja mit: ne tanulja meg! Most már nem érdemes. Nemsokára úgyis másként fognak hívni'...

Mr. Salisbury elhűlve és ámulatlan nézett Lilre. Megörült ez a leány? De nem. Csak annyi változást látott rajta, hogy a síróbabának könnyek helyett boldog, vidám ragyogás csillogott a szemében.

Salisbury ebben a pillanatban érezte, hogy mindeknek vége. Elvesztette a lányt örökre. Pedig nagyon tudta volna szeretni! Csak most látja, hogy komolyan kellett volna vele foglalkozni, szépen, tisztességesen. De talán még nincs veszve minden...

— Mi ez... kérem?... — dadogta Mr. Salisbury, — azt jelenti ez, hogy el akarja hagyni az állását?

Ebben a pillanatban az villant át a fején, hogy mennyi baja lesz, amíg egy másik, megfelelő hölgyet talál erre az állásra. És milyen nehéz lesz azt betanítani! És vajjon lesz-e olyan jó, mint amilyen Miss Katona volt? A vállalat még többet fog veszíteni, mint ő személyesen...

Úgy megijedt ettől a gondolatától, hogy szinte könyörgő pillantással nézett a lányra.

De Lil könnyörtelenül felelt.

— Azt jelenti, hogy máris megyek a személyzeti pénztárhoz és felveszem a fizetésemet. Nem maradhatok egy percig sem tovább. Még sok sürgős elintéznivalóm van ezzel az úriemberrel...

Az utolsó szavakat már ott suttogta Joe mellén, akinek két karja szorosan fonódott köréje.

— Joe, drágám — suttogta Lil, — bocsáss meg, hogy úgy zaklattalak a kíváncsiságommal... de nem tehetek róla... úgy féltem, mikor abban a rossz társaságban láttalak...

— Kénytelen voltam barátkozni velük — mosolygott Joe, — ez már a mesterséggel jár! És amikor megismertelek, mikor a néger fiúk ijesztettek és kötekedtek veled, csak azért játszottam össze velük, hogy így megnyerjem a bizalmukat. Mert akkor már tudtam, hogy a néger fiúk útján megismerkedhetek majd Caporettivel...

— Dehát mért nem mondtad mindezt nekem, Joe?

— Nem szólhattam, édesem, nem szeghettem meg a szolgálati szabályzatot, amely ilyen esetekben a legszigorúbb titoktartást parancsolja...

Lil nem kérdezett többet. Nem is kérdezhetett, mert Joe lehajolt hozzá és lezárta a lány ajkát egy hosszú csókkal...

Mikor kibontakoztak az ölelésből, mindkettőjük arcán a boldogság fénye ragyogott.

Mr. Salisbury ránézett a fiatalok ragyogó arcára, amitől a saját arca még jobban elfanyaldott. Lemondó mosoly jelent meg az ajkán, aztán Joe felé nyújtotta a kezét.

— Gratulálok, uram! Rendben van, vigye a fiatal hölgyet! De a Wondermaker-áruház nem vállal semmi felelősséget! Ha netalántán valami baja lesz az életben, a mi panaszíródánk nem áll

többé rendelkezésére... Előre is figyelmeztetem
ide hiába hozná vissza a hölgyet, mi nem cserél-
jük ki önnek!... De remélem, hogy erre nem
kerül sor és boldogok lesznek!

Joe válaszolni akart, de Lil nem engedte. Ráta-
pasztotta kezét az ajkára és Mr. Salisbury felé
fordulva, mély meggyőződéssel mondta:

— Egész nyugodt lehet...

VÉGE.

*Bizonyára kellemes meglepetés lesz olvasóinknak, ha a
következő számunkon egy régi írónk,*

LILY TAMÁS

*nevével találkozik, aki megrázóan írja le egy volt fegyenc
elbeszélése nyomán, hogyan élnek Amerika egyik déli
államának fegyenctelepén a rabok. A főhősnek, gondos
elkészület után, hihetetlen izgalmas körülmények között
sikerül megmenekülnie, innen a történet címe:*

Menekülés a pokolból.

507. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

VÍZSZINTES:

1. Bölcs, de kissé keserűen hangzó közmondás, folytatása az 1. függ. sorban
10. Rosszkedvű
11. Írószer
12. Legelső tanulmányunk
14. Öt rajta
15. Vízi növény
16. Iparcikk nyersanyaga
19. Jó ideje
20. Jömagad
21. 50%-ig
22. Nemes állat
23. Keménysége közmondásos
24. Bányagáz
26. Mássalhangzó
27. Letöredezés
28. Ismeretlen
30. Államfő
31. Patakocsk
33. Japán pénz
34. Meghúzza magát
35. Tova
36. Borítják
39. Autóversenypályájáról ismert helység
40. Ilonka

41. Zeus és Aphrodite szárnyas fia
44. Előázsiai medence
45. Olasz fizikus
47. A csúcs

FÜGGŐLEGES:

1. A vízsz. 1. folytatása
2. Idő előtt
3. Bálványoz
4. Kérdő szócska
6. Ferenczy Károly
7. Időt mutat
8. Férfinév
9. Állóvíz, névelővel
13. Háborús borzalom
16. Magas földszint
17. Létesít
19. Szörnyek
20. Évszak
25. Nem nálunk
29. Vissza: ipari növény
37. Maszk
38. Meleg áramlat
40. Női név
42. ... gál. tönkretesz
43. Ostor közepe
44. Ibolyka
46. Német rt

506. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Vízszintes: 1. Perc, 5. Miami, 9. Nincsen varga bőr nélkül... 11. Liga, 12. Nóra, 13. Ana, 14. Cár, 16. Ngs, 17. Józan, 18. SSS, 20. Ras, 21. Aba, 23. Óvatos, 25. Elöl, 26. Vasut, 28. Era, 29. É, 30. Megunt, 31. Ngs, 32. Hat, 33. Tét, 34. Vitéz, 35. One, 37. Víz, 38. Eke, 40. Vért, 42. Elüt, 45. Inda, 46. Kelet.

Függőleges: 1. Pala, 2. Riga, 3. Ena, 4. CC, 5. Me, 6. Inn, 7. Avon, 8. Inas, 9. ... nincs vargáné per nélkül, 10. Száz, 14. Corot, 15. Ras, 18. Sovén, 19. Sas, 21. Aleut, 22. A'att, 24. Tur, 27. Tetéz, 30. Matiné, 32. Hív, 35. Óvni, 36. Erőd, 38. Eül, 39. Etet, 41. Tri, 42. Eke, 43. Na, 44. Lk.

507. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

1	2	3	4	5 E		6	7	8	9	↘
10				R	■	11				
12				■	13	■	14			
15			■	16		17	■		■	
18 E	N	■	19					■	20	
	■	21					■	22		
23		■	24				25	■	26	
	■	27							■	
28	29	■	30					■	31	
33			■	34					■	
35		■	36					■	37 A	N
	■	38	■	39			■	40		
41	42		43	■		■	44			
45				46	■	47 A				
↙						N				

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK-ben

az egymásután sorrendjében a következő írótól jelent meg egy vagy több eredeti regény:

Faragó Sándor, Forró Pál, ifj. Lovászy Márton, Babay József, Németh Károly, Innocent Ernő, Tersánszky J. Jenő, Leleszy Béla, Moly Tamás, Kulesár Miklós, Kellér Andor, Bibó Lajos, Ternay István, Békeffi József, Tamás István, Görög László, Orbók Attila, Baróti Zoltán, Komor István, Fekete Oszkár, Lestyán Sándor, Diószeghy Miklós, Egly Antal, Aszlányi Károly, Németh Andor, Császár Géza, Gál Imre, Bedő Géza, Urai Dezső, Kertész Mihály, Kelemen Kálmán, Szánthó Dénes, Faludi Kálmán, Kolozsvári Andor, Péczely József, Szeredy S. Gusztáv, Polgár Rezső, Gósztonyi Adám, vitéz Vadady Albert, Nagy Károly, László Ferenc, Boros Pál, Rejtő Jenő, Csöndes Géza, Gárdos Ferenc, Magyar Tibor, Büky György, György László, Juhász Lajos, Bálint László, Szentgyörgyi Ferenc, Bozzay Margit, Nógrádi Béla, Ákos Miklós, Szabó Jenő, Bendi Imre, Dobó Iván, Erdődy János, Gyárfás Miklós, Barsy R. Ödön, Huszár Puffy, Sztrókay Kálmán, Gergely Márta, Villant Rezső, Tabi László, Pálóczy Horváth György, T. Thury Zoltán.

Az utolsó 20 szám a következő

- 488. JUHÁSZ LAJOS: A döntő fordulat.
- 489. ÁKOS MIKLÓS: Tanc az asszony körül.
- 490. REJTŐ JENŐ: Legény a talpán.
- 491. GOSZTONYI ADÁM: Az eleven zálog.
- 492. LELESZY BÉLA: Az aranvkaraván.
- 493. FORRÓ PÁL: Amíg a völgyévből térj lesz.
- 494. CSÖNDES GÉZA: A végzetes másodperc.
- 495. JUHÁSZ LAJOS: Pénzes társ kerestetik.
- 496. ÁKOS MIKLÓS: A nyole szörösszívű.
- 497. GÖRÖG LÁSZLÓ: Tűz a Metropolisban.
- 498. REJTŐ JENŐ: Az elikkasztott pénztáros.
- 499. NAGY KÁROLY: Az utolsó rekord.
- 500. IFJ. LOVÁSZY MÁRTON: Vadon-út 5.
- 501. LELESZY BÉLA: Szép fiú kerestetik!
- 502. JUHÁSZ LAJOS: Nyomoz a tolvait!
- 503. NÓGRÁDI BÉLA: A halott úzen.
- 504. FORRÓ PÁL: Egy asszony bosszút áll.
- 505. ÁKOS MIKLÓS: Az asszony ingata.
- 506. T. THURY ZOLTÁN: Rab szabadlábon.
- 507. GOSZTONYI ADÁM: Lilt kidobják.

